

Powiatowy Urząd Pracy w Środzie Wlkp.

www.sroda.pup.gov.pl

63-000 Środa Wlkp. ul. Kosynierów 46
tel. /0-61/ 285 80 32, fax. 285 80 32

**Ranking zawodów
deficytowych i nadwyżkowych
w powiecie średzkim
w I półroczu 2008 roku.**

SPIS TREŚCI

1. Wstęp
2. Analiza bezrobocia według zawodów (grup zawodów)
3. Analiza ofert pracy według zawodów
4. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie średzkim według stanu na koniec I półrocza 2008 roku
5. Wnioski

1. WSTĘP

Celem działań związanych z monitoringiem jest dostrojenie systemu edukacji do potrzeb lokalnych rynków pracy. Działania te są w naszym kraju niezbędne, ze względu na przemiany w strukturze zapotrzebowania gospodarki na absolwentów. Zmiany te zachodzą szybciej niż dostosowanie struktury i treści kształcenia do popytu na rynku pracy na określonych specjalistów. Efektem tego zjawiska są szkoły kształcące potencjalnych bezrobotnych absolwentów. Stąd też wypływa potrzeba tworzenia monitoringu zawodów wraz z pogłębionymi informacjami, w tym informacjami prognostycznymi dotyczącymi zapotrzebowania na określone zawody przyszłości. Głównym celem rankingu zawodów jest umożliwienie dokonywania zmian w poziomie, kierunkach i treści kształcenia. Poza tym, dane uzyskiwane z monitoringu służą lokalnym i regionalnym władzom oświatowym, szkołom, uczelniom, są punktem wyjścia w planowaniu kursów szkoleniowych dla bezrobotnych organizowanych przez powiatowe urzędy pracy.

1.1. CEL OPRACOWANIA

Wdrożenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych posłuży w szczególności jako źródło informacji do:

- określenia kierunków i natężenia zmian w strukturze zawodowo-kwalifikacyjnej na lokalnych, regionalnych i krajowym rynku pracy,
- określenia kierunków szkolenia bezrobotnych, zapewniając większą efektywność organizowanych szkoleń
- bieżącej korekty poziomu, struktury, treści kształcenia zawodowego i ustawicznego
- usprawnienia poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych
- ułatwienia realizacji programów specjalnych dla aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych w celu ich ponownego zatrudnienia

Głównymi użytkownikami informacji zawartych w opracowaniu monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych będą:

- Powiatowe i wojewódzkie urzędy pracy
- Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej

- Rządowe Centrum Studiów Strategicznych, w tym Międzyresortowy Zespół do prognozowania popytu na pracę
- władze oświatowe (MENiS, kuratoria oświaty)

1.2. METODOLOGIA OPRACOWANIA

Metoda o nazwie **Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych** oznacza proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy, dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno-zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz. Dane te stanowią niezbędne informacje dla prawidłowego funkcjonowania systemów szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.

Pod pojęciem **zawód deficytowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Natomiast określenie **zawód nadwyżkowy** oznacza zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

2. ANALIZA BEZROBOCIA WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

2.1. BEZROBOTNI WEDŁUG ZAWODÓW

Stopa bezrobocia w powiecie średzkim na koniec czerwca 2008 roku wynosiła 9%. Na dzień 30 czerwca 2008 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Środzie Wielkopolskiej, obejmującym gminy: Nowe Miasto, Krzykosy, Dominowo, Zaniemyśl, Środa Wlkp., zarejestrowane były 1863 osoby, w tym 1306 kobiet. Szczególnie liczne grupy zawodowe to:

- sprzedawca – zarejestrowanych ogółem 179
 - tj. 9,6% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (w tym 168 kobiet)
 - w tym długotrwale bezrobotnych 69
- robotnik gospodarczy – zarejestrowanych ogółem 114
 - tj. 6,1% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (w tym 81 kobiet)
 - w tym długotrwale bezrobotnych 27
- ekonomista – zarejestrowanych ogółem 80
 - tj. 4,3% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (w tym 62 kobiety)
 - w tym długotrwale bezrobotnych 22
- pracownik administracyjny – zarejestrowanych ogółem 80
 - tj. 4,3% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (w tym 61 kobiet)
 - w tym długotrwale bezrobotnych 17
- krawiec – zarejestrowanych ogółem 68
 - tj. 3,6% ogółu bezrobotnych (w tym 68 kobiet)
 - w tym długotrwale bezrobotnych 30
- kucharz – zarejestrowanych ogółem 62
 - tj. 3,3% ogółu bezrobotnych (w tym 54 kobiety)
 - w tym długotrwale bezrobotnych 13
- rolnik pracujący na własne potrzeby – zarejestrowanych ogółem 42
 - tj. 2,2% ogółu bezrobotnych (w tym 35 kobiet)
 - w tym długotrwale bezrobotnych 15

Liczną grupę osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy stanowią osoby bez zawodu – 266 osób, co stanowi 14,2% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (w tym 211 kobiet), z czego 23 osoby to długotrwale bezrobotni.

Strukturę osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP pod koniec czerwca 2008 roku z podziałem na zawody przedstawia poniższa tabela.

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	W tym kobiety
000000	Bez zawodu	266	211
522107	Sprzedawca	179	168
914103	Robotnik gospodarczy	114	81
241102	Ekonomista	80	62
343101	Pracownik administracyjny (technik administracji)	80	61
743304	Krawiec	68	68
512201	Kucharz	62	54
641101	Rolnik pracujący na własne potrzeby	42	35
321208	Technik rolnik	36	32
419101	Pracownik biurowy (technik prac biurowych)	35	30
743604	Szwaczka	32	32
722204	Ślusarz	32	2
932104	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	30	24
341501	Handlowiec (technik handlowiec)	25	23
321402	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	24	20
512302	Kelner	24	23
913207	Sprzątaczką	21	20
723105	Mechanik samochodów osobowych	20	0

2.2 BEZROBOTNI WEDŁUG GRUP ZAWODOWYCH

Elementem analizy wyraźnie wskazującym zagrożenia ujawniające się na lokalnym rynku pracy jest badanie struktury osób bezrobotnych wg tzw. dużych grup zawodowych,

prowadzone z uwzględnieniem procentowego wskaźnika udziału każdej z nich w całej populacji osób bezrobotnych. Najliczniej reprezentowanymi grupami zawodowymi wśród wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych w końcu czerwca 2008 roku są:

- modelki, sprzedawcy i demonstratorzy – 12,02 ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (sprzedawcy i demonstratorzy – 12,02)
- pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – 11,20 ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (krawcy, kapelusznicy i pokrewni – 4,25)
- pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach – 10,70 ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (gospodarze budynków – 7,13)
- robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń – 8,95 ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (ślusarze i pokrewni – 2,31)
- pracownicy usług osobistych i ochrony – 8,32 ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (kucharze – 5,07)
- pracownicy pozostałych specjalności – 8,51 ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (pracownicy administracji, sekretarze i pokrewni – 5,0)
- pozostali specjaliści – 6,95 ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (ekonomiści – 5,0)

2.3 BEZROBOTNI WG RODZAJU DZIAŁALNOŚCI (SEKCJA PKD) OSTATNIEGO MIEJSCA PRACY

W I połowie 2008 roku najwięcej osób bezrobotnych zarejestrowanych zostało po pracy w sektorze przetwórstwa przemysłowego (361). Kolejnymi wyróżniającymi się sektorami były: handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego (179), budownictwo (98) oraz działalność nie zidentyfikowana (83). Szczegółową sytuację bezrobotnych według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy przedstawia poniższa tabela:

Sekcja PKD	bezrobotni zarejestrowani w I-półroczu 2008 r.	Stan w końcu I-półroczu 2008 r.
Przetwórstwo przemysłowe	361	441
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego	179	237
Budownictwo	98	88

Działalność nie zidentyfikowana	83	94
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne	76	68
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	63	95
Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	53	55
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	40	39
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	31	35
Pośrednictwo finansowe	16	29
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	15	29
Edukacja	14	31
Rybacktwo	1	1
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	1	0
Hotele i restauracje	28	48
Górnictwo	0	0
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników	0	0
Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0

3. ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

Analiza ofert pracy pozyskanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Środzie Wlkp. w I połowie roku 2008 wykazuje, że największy udział w ogólnej liczbie 674 ofert stanowią oferty dla następujących zawodów:

- robotnik gospodarczy – 133 oferty
- sprzedawca – 83 oferty
- pracownik biurowy – 77 ofert
- pracownik administracyjny – 48 ofert
- stolarz – 23 oferty
- robotnik budowlany – 22 oferty
- magazynier – 20 ofert
- murarz – 14 ofert

W I połowie 2008 roku największy udział w ogólnej liczbie pozyskanych ofert pracy miały oferty dla pracowników przy pracach prostych w handlu i usługach (23,14% ogółu ofert), wśród nich szczególnie duże zainteresowanie pracodawców dotyczyło gospodarzy budynków (19,73%) oraz pomocy domowych i sprzątaczek biurowych, hotelowych i podobnych (2,97%). Kolejną dużą grupę stanowią oferty dla grupy pracowników obsługi biurowej (15,28%), w tym pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowani (11,57%), magazynierzy i pokrewni (2,97%).

Dość duży procent ofert pracy w ogólnej liczbie pozyskanych ofert stanowiły również oferty dla:

- modelek, sprzedawców i demonstratorów (12,75 ogółu ofert), w tym 12,75 sprzedawcy i demonstratorzy
- pracowników pozostałych specjalności (10,38% ogółu ofert), w tym 7,12% pracownicy administracyjni, sekretarze i pokrewni
- pozostałych robotników przemysłowych i rzemieślników (9,05% ogółu ofert), w tym 3,86% stolarze i pokrewni
- pracowników usług osobistych i ochrony (6,08% ogółu ofert), w tym 2,07% kucharze
- robotników obróbki metali i mechaników maszyn i urządzeń (5,34% ogółu ofert), w tym 1,33% ślusarze i pokrewni oraz 1,33% spawacze i pokrewni

- górników i robotników budowlanych (5,19% ogółu ofert), z czego 2,07% murarze i pokrewni

Całkowity brak zapotrzebowania na pracę występował w I półroczu 2008 roku w następujących grupach zawodów:

- kierownicy dużych i średnich organizacji
- kierownicy małych przedsiębiorstw

Strukturę ofert pracy wg grup zawodowych w I półroczu 2008 roku przedstawia poniższa tabela:

Kod grupy zawodów	Nazwa zawodu	Oferty pracy zgłoszone w I półroczu w %	Oferty pracy w końcu I półrocza w %
91	Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach	23,14	15,38
41	Pracownicy obsługi biurowej	15,28	5,13
52	Modelki, sprzedawcy i demonstratorzy	12,76	15,38
34	Pracownicy pozostałych specjalności	10,38	7,69
74	Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	9,05	5,13
51	Pracownicy usług osobistych i ochrony	6,08	10,26
72	Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń	5,34	12,82
71	Górnicy i robotnicy budowlani	5,19	7,69

4. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH.

Na podstawie porównania średniej miesięcznej liczby ofert pracy zgłoszonych w I półroczu 2008 roku do średniej miesięcznej liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych w urzędzie pracy, biorąc pod uwagę wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów można wyróżnić:

1. *Zawody nadwyżkowe ($W < 0,9$)*. Wyodrębniono 122 zawody nadwyżkowe, w tym wśród 117 zawodów wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) wyniósł zero. Pracodawcy zgłaszając oferty pracy w tych zawodach, nie muszą się martwić, że nie znajdą pracownika o odpowiednich kwalifikacjach zawodowych. Wśród zawodów nadwyżkowych znalazły się m. in.:

- nauczyciele (przedszkoli, szkół podstawowych, szkół wyższych)
- bibliotekoznawcy,
- kierowcy,
- pielęgniarki,
- położne,
- ekonomiści,
- inżynierowie budownictwa,
- inżynierowie elektrycy,
- monterzy maszyn i urządzeń mechanicznych,
- pomoce domowe i sprzątaczkę,
- doręczyciele pocztowi i pokrewni,
- robotnicy obróbki kamienia,
- szwaczki,
- krawcy,
- ślusarze,
- kucharze, piekarze i cukiernicy,
- pracownicy administracyjni,
- stolarze,
- kelnerzy,
- sprzedawcy,
- fryzjerzy,
- murarze.

2. **Zawody w równowadze ($0,9 \leq W \leq 1,1$).** W powiecie średzkim wyodrębniono 7 zawodów w równowadze, tj.:

- fizjoterapeuci,
- informatycy,
- inspektorzy bezpieczeństwa pracy, kontrolerzy jakości wyrobów i pokrewni,
- robotnicy pomocniczy transportu i tragarze,
- robotnicy pomocniczy w rolnictwie i pokrewni,
- specjaliści ochrony zdrowia (z wyjątkiem pielęgniarek i położnych) gdzie indziej niesklasyfikowani,
- księgowi.

3. **Zawody deficytowe ($W \geq 1,1$).** Do tej grupy zakwalifikowane zostały 33 zawody, w tym wśród 19 zawodów wskaźnik intensywności osiągnął wartość najwyższą - max. W tych zawodach zgłoszono wolne miejsca pracy, natomiast nie było żadnych osób bezrobotnych. Do zawodów deficytowych należą m. in.:

- magazynierzy,
- gospodarze budynków,
- spawacze,
- robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym,
- tynkarze,
- betoniarze,
- nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy,
- zaopatrzeniowcy,
- recepcjoniści i rejestratorzy,
- opiekunki dziecięce,
- operatorzy maszyn i urządzeń do obróbki metali,
- kreślarze,
- graficy komputerowi i pokrewni,
- pracownicy do spraw zatrudnienia i pośrednictwa pracy,
- asystenci weterynaryjni.

5. WNIOSKI

Po przeprowadzonej analizie można stwierdzić, które zawody należą do grupy zawodów deficytowych, a które do zawodów nadwyżkowych. Ponadto zaprezentowane w niniejszym opracowaniu wyniki zgromadzonych danych wskazują, iż:

- liczba osób bezrobotnych w stosunku do 31 grudnia 2007 roku zmniejszyła się o 330 osób,
- zmniejszył się poziom stopy bezrobocia w stosunku do grudnia 2007 roku z 10,5 do 9%, tj. o 1,5%,
- 70% wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych stanowią kobiety,
- największą grupę osób bezrobotnych stanowią „Modelki, sprzedawcy i demonstratorzy”, „Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”, „Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach”,
- najliczniejszą grupę osób bezrobotnych zarejestrowanych PUP w Środzie Wlkp. stanowią osoby bez zawodu i osoby o stosunkowo niskim poziomie wykształcenia; szczególnie licznymi grupami zawodowymi wśród osób bezrobotnych są: sprzedawcy, robotnicy gospodarczy, ekonomiści, pracownicy administracyjni, krawcy, kucharze, rolnicy pracujący na własne potrzeby,
- analizując strukturę sekcji PKD, najwięcej osób bezrobotnych zarejestrowało się w „Przetwórstwie przemysłowym”, „Handlu hurtowym i detalicznym; naprawie pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego”, „Budownictwie”,
- największy udział w ogólnej liczbie pozyskanych ofert pracy miały oferty dla „Pracowników przy pracach prostych w handlu i usługach” i „Pracowników obsługi biurowej”,
- do zawodów generujących długotrwałe bezrobocie należą w szczególności: sprzedawca, krawiec, robotnik gospodarczy, ekonomista, technik rolnik, pracownik administracyjny.

Sporządzili:

Alicja Stec – doradca zawodowy-stażysta

Bogumiła Kaczor – Lider Klubu Pracy